

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєктної групи

А.Є. Голубов

(підпис)

« 31 » серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Вибірковий блок « Повітряне право »

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Право
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Правове регулювання цивільної авіації
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальністю 081 Право
освітньою програмою Право

« 31 » серпня 2020 р., – 25 с.

Розробник: Професор кафедри права
канд. юрид. н., професор Шинкаренко І.Р.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

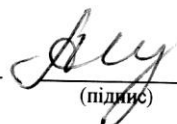

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д-р юр. наук, проф.
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Г.О. Спіцина
(ініціали та прізвище)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів: Денна форма навчання 6; Заочна форма навчання 6	Галузь знань <u>08 Право</u> (шифр та найменування) Спеціальність <u>081 Право</u> (код та найменування) Освітня програма <u>Право</u> (найменування) (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	вибіркова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 3		2020/2021
Індивідуальне завдання -не має		Семестр
(назва)		7-й
Загальна кількість годин : денна –64/180		Лекції*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		32 годин
		Практичні, семінарські*
		32 годин
		Лабораторні*
		Годин
		Самостійна робота
		116 годин
	Вид контролю	
	модульний контроль, залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 64/116;

¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення:

Мета курсу є отримання теоретичних знань у сфері правового регулювання суспільних відносин у сфері авіаційної безпеки, а також формування у студентів практичних навичок щодо самостійного розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією норм законодавства у сфері правового забезпечення безпеки Цивільної авіації.

Завдання вивчення навчальної дисципліни. Формування у студентів:

1) системи знань щодо:

- поняття та сутності авіаційної безпеки;
- принципів функціонування авіаційної безпеки;
- правового механізму забезпечення авіаційної безпеки;
- особливостей правового регулювання авіаційної безпеки;
- системи моніторингу ступеня забезпечення безпеки в аеропортах, на авіапідприємствах цивільної авіації;
- особливостей діяльності Міжнародної організації цивільної авіації в галузі попередження актів незаконного втручання.

2) системи вмінь:

- виявлення загроз безпеки Цивільній авіації;
- застосування чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- виявлення та кваліфікації кримінальних та адміністративних правопорушень безпеки Цивільної авіації;

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- загальні та специфічні ознаки загроз безпеки Цивільної авіації;
- загальний понятійний апарат щодо правового регулювання суб'єктів забезпечення безпеки цивільної авіації;
- механізм застосування знань з основ правового регулювання відносин у сфері використання природних ресурсів та охорони довкілля з метою забезпечення екологічної безпеки Цивільної авіації;
- основні норми захисту навколишнього середовища від шкідливого впливу з боку авіації.;

вміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного авіаційного законодавства у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- використовувати знання законодавства про кримінальну відповідальність та положень Кримінального процесуального кодексу під час кримінального провадження за фактами вчинення кримінальних правопорушень проти безпеки Цивільної авіації;
- вміти використовувати положення чинного законодавства під час провадження у справах про адміністративні правопорушення проти безпеки цивільної авіації.
- вміти проводити аналіз судової та слідчої практики та використовувати її при вирішенні практичних завдань та вибору відповідних тактичних прийомів забезпечення безпеки Цивільної авіації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК15- прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства

Фахові компетентності (ФК).

- ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- ФК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

– ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

– ФК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

– ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

– ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

– ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

– ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

– ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

– ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

– ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

– ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

– ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного

– та всебічного встановлення певних обставин.

– ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

– ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

– ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

– ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

– ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

– ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

– ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

– ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

– ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

- ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення курсу “ Правове регулювання безпеки цивільної авіації ” здійснюється на основі отриманих знань з дисциплін “Теорія держави та права”, “Адміністративне право”, «Кримінальне право», «Кримінально-процесуальне право», «Криміналістика», «Транспортне право», «Повітряне право» та ін. Знання, отримані під час вивчення «Правове регулювання безпеки цивільної авіації», нададуть можливість для опанування основними поняттями у сфері безпеки Цивільної авіації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

ТЕМА №1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ.

Система національного авіаційного законодавства України. Систематизація авіаційного законодавства України. Проблеми термінології (визначення, тлумачення та уніфікація термінів) колізії і прогалини законодавства. Проблеми гармонізації з міжнародним та європейським правом міжнародний договір як джерело регулювання діяльності Цивільної авіації: а) багатосторонні угоди; б) регіональні угоди; в) двосторонні угоди. Міжнародний звичай, загальні принципи права, доктрина, судова практика. Основні принципи міжнародного права та галузеві принципи міжнародного повітряного права. Національно-правові джерела: а) Повітряний кодекс України; б) акти Кабінету Міністрів України, Міністерства транспорту України; в) двосторонні угоди України про повітряне сполучення.

ТЕМА №2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬНОЮ АВІАЦІЄЮ В УКРАЇНІ.

Поняття, принципи та завдання державного управління ЦА.. Основні напрями, форми та методи державного управління ЦА. Правові форми державного управління ЦА. субординація та координація в системі державного управління ЦА. Адміністративний примус як основний метод державного управління ЦА. Характеристика основних заходів адміністративного примусу в сфері ЦА. Основні засоби державного регулювання ЦА в Україні: а) ліцензування; б) сертифікація; в) стандартизація. Державний контроль і нагляд за діяльністю ЦА. Основні напрями реформування системи державного управління ЦА України на сучасному етапі.

ТЕМА №3. СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЦА В УКРАЇНІ.

Ретроспектива розвитку державного управління ЦА в Україні. Система суб'єктів державного управління ЦА в Україні. Органи виконавчої влади в сфері управління ЦА – їх функції та повноваження. Кабінет Міністрів України як суб'єкт державного управління ЦА. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти державного управління ЦА.

ТЕМА №4. ПРАВОВИЙ СТАТУС УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Поняття, функції-завдання, компетенція. Форми та напрями реалізації державної політики і стратегії розвитку авіації України. Механізм правового регулювання діяльності в галузі взаємодії з органами виконавчої влади в сфері управління ЦА. Правові засади функціонування об'єднаної цивільно-

військової система управління повітряним рухом в Україні. Правовий статус адміністрації аеропортів (аеродромів) як низова ланка державного управління ЦА – її функції та повноваження. Міжнародні стандарти в сфері державного управління ЦА.

Модульний контроль

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

ТЕМА № 5 БЕЗПЕКА ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Безпека ЦА як складне комплексне явище: зміст поняття та складові елементи. Безпека ЦА та її співвідношення з «національною» та «авіаційною безпекою» Поняття „безпека ЦА” в законодавстві та правовій доктрині. Основні завдання і принципи забезпечення безпеки ЦА. Напрями забезпечення безпеки ЦА. Основні проблеми правового забезпечення безпеки ЦА в Україні.

Тема № 6. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Предмет, об’єкт, суб’єкти забезпечення безпеки Цивільної авіації. Стратегія авіаційної безпеки. Загрози безпеці Цивільної авіації. Сутність, ознаки й класифікація погроз безпеки ЦА. Напрямки та види убезпечення об’єктів Цивільної авіації.

Правове регулювання забезпечення авіаційної безпеки ЦА (боротьби з актами незаконного втручання в діяльність ЦА). Акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації: поняття та види. Відповідальність за вчинення актів незаконного втручання за українським та міжнародним правом. Правові питання забезпечення безпеки польотів.

ТЕМА 7. ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРНЕТИЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Поняття кібернетичної безпеки Цивільної авіації: Предмет, об’єкт, суб’єкти забезпечення. Правове регулювання забезпечення кібернетичної безпеки ЦА.

Поняття екологічної безпеки Цивільної авіації: Предмет, об’єкт, суб’єкти забезпечення. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки ЦА.

ТЕМА №8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Поняття та значення адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення проти безпеки ЦА. Завдання адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення проти безпеки ЦА. Особливості складу кримінального та адміністративного правопорушення проти безпеки ЦА.

ТЕМА №9. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Проблема розмежування адміністративних правопорушень і кримінальних правопорушень проти безпеки ЦА. Адміністративні стягнення, що застосовуються за вчинення адміністративних правопорушень проти безпеки ЦА. Проблема адміністративної та кримінальної відповідальності юридичних осіб за правопорушення проти безпеки ЦА.

ТЕМА №10. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення проти безпеки ЦА. Порядок оформлення матеріалів у справі про адміністративне правопорушення проти безпеки ЦА.

Модульний контроль

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 3. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

ТЕМА 11. МЕХАНІЗМ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

Міжнародно-правове регулювання безпеки ЦА: поняття, завдання та принципи. Механізм міжнародно-правового регулювання безпеки ЦА. Виникнення, сучасний стан і перспективи розвитку міжнародного регулювання безпеки ЦА. Основні міжнародні конвенції щодо безпеки ЦА. Європейська конвенція про видачу правопорушників. Основні міжнародні організації в галузі безпеки ЦА.

ТЕМА 12. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.

ІКАО як провідна міжнародна організація в галузі безпеки ЦА. Регламенти (стандарти та рекомендована практика) ІКАО в сфері безпеки ЦА. Спільні авіаційні власті (JAA) та спільні авіаційні вимоги (JAR) в галузі безпеки ЦА. Інші міжнародні організації в галузі безпеки ЦА. Стандарти ЄС в сфері безпеки ЦА. Міжнародно-правове регулювання безпеки ЦА на рівні інших міжнародних міждержавних об'єднань. Міжнародні зобов'язання України в сфері безпеки ЦА.

ТЕМА 13. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ.

Поняття міжнародно-правового регулювання використання та охорони повітряного простору. Міжнародні організації у сфері використання повітряного простору. Міжнародні організації у сфері охорони атмосферного повітря. Загальна характеристика актів міжнародного права у галузі використання повітряного простору. Міжнародно-правові акти у галузі охорони атмосферного повітря.

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Л	П	сем	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль № 1. Правове регулювання безпеки Цивільної авіації					
Змістовий модуль № 1. Загальні правові основи діяльності Цивільної авіації					
Тема №1. Правове регулювання діяльності Цивільної авіації в Україні.	13	2		1	10
Тема №2. Правове регулювання управління Цивільною авіацією в Україні.	10	2	2		6
Тема №3. Суб'єкти державного управління Цивільною авіацією в Україні.	14	2		2	10
Тема №4. Правовий статус уповноваженого органу з питань Цивільної авіації.	14	2		2	10
Модульний контроль	1			1	
Разом за змістовним модулем 1	52	8	2	6	36
Змістовний модуль № 2. Організація правового забезпечення безпеки Цивільної авіації					
Тема № 5. Безпека Цивільної авіації	18	4	4		10
Тема № 6. Правові аспекти забезпечення безпеки Цивільної авіації.	9	2	2		5
Тема 7. Правові питання забезпечення кібернетичної та екологічної безпеки цивільної авіації.	9	2	2		5
Тема №8. Відповідальність за правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	17	4	3		10
Тема №9. Характеристика окремих складів кримінальних та адміністративних право-	18	4	4		10

порушень проти безпеки Цивільної авіації.					
Тема №10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	14	2	2		10
Модульний контроль	1		1		
Разом за змістовним модулем 2	86	18	18		50
Усього годин					
Змістовний модуль № 3. Міжнародно-правові аспекти забезпечення цивільної авіації.					
Тема 11. Механізм міжнародно-правового регулювання безпеки Цивільної авіації.	14	2	2		10
Тема 12. Правове регулювання безпечного розвитку міжнародної Цивільної авіації.	13	2		1	10
Тема 13. Міжнародно-правові основи використання та охорони повітряного простору.	14	2	2		10
Модульний контроль	1			1	
Разом за змістовним модулем 3	42	6	4	2	30
Індивідуальне завдання	-	-	-	-	
Контрольний захід					
Усього годин	180	32	24	8	116

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема №1. Правове регулювання діяльності Цивільної авіації в Україні.	1
2	Тема №3. Суб'єкти державного управління Цивільною авіацією в Україні.	2
3	Тема №4. Правовий статус уповноваженого органу з питань Цивільної авіації.	2
	Разом	5

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема №2. Правове регулювання управління Цивільною авіацією в Україні.	2
3	Тема № 5. Безпека Цивільної авіації	4
2	Тема № 6. Правові аспекти забезпечення безпеки Цивільної авіації.	4
3	Тема 7. Правові питання забезпечення кібернетичної та екологічної безпеки цивільної авіації.	2
4	Тема №8. Відповідальність за правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	3
5	Тема №9. Характеристика окремих складів кримінальних та адміністративних право-порушень проти безпеки Цивільної авіації.	4
6	Тема №10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	2
7	Тема 11. Механізм міжнародно-правового регулювання безпеки Цивільної авіації.	2
8	Тема 12. Правове регулювання безпечного розвитку міжнародної Цивільної авіації.	1
9	Тема 13. Міжнародно-правові основи використання та охорони повітряного простору.	4
	Разом	28

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема №1. Правове регулювання діяльності Цивільної авіації в Україні.	10

2.	Тема №2. Правове регулювання управління Цивільною авіацією в Україні.	6
3.	Тема №3. Суб'єкти державного управління Цивільною авіацією в Україні.	10
4.	Тема №4. Правовий статус уповноваженого органу з питань Цивільної авіації.	10
5.	Тема №5. Безпека Цивільної авіації	10
6.	Тема №6. Правові аспекти забезпечення безпеки Цивільної авіації.	5
7.	Тема 7. Правові питання забезпечення кібернетичної та екологічної безпеки цивільної авіації.	5
8.	Тема №8. Відповідальність за правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	10
9.	Тема №9. Характеристика окремих складів кримінальних та адміністративних право-порушень проти безпеки Цивільної авіації.	10
10.	Тема №10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення проти безпеки Цивільної авіації.	10
11.	Тема 11. Механізм міжнародно-правового регулювання безпеки Цивільної авіації.	10
12.	Тема 12. Правове регулювання безпечного розвитку міжнародної Цивільної авіації.	10
13.	Тема 13. Міжнародно-правові основи використання та охорони повітряного простору.	10
	Разом	116

9. Індивідуальні завдання

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад.

11. Методи контролю

Поточний контроль:

- опитування на практичних заняттях;
- вирішення конкретних правових ситуацій;
- проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів;
- проведення програмованого контролю (тестування);
- проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль:

- складання модульного контролю;
- складання екзамену;
- підготовка й захист курсової роботи.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	5	0...5
Виконання практичних робіт	3...5	4	12...20
Модульний контроль	10...15	1	10...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	5	0...5
Виконання практичних робіт	3...5	4	12...20
Модульний контроль	10...15	1	10...15
Виконання і захист РГР (РР, РК)	16...20	1	16...20
Усього за семестр			60...100

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отримання рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад

1. Безпека ЦА як складне комплексне явище: зміст поняття та складові елементи.. -20 балів

2. Поняття міжнародно-правового регулювання використання та охорони повітряного простору.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки, знати:

- основні положення, його, предмет та метод правового регулювання забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- загальні та специфічні ознаки безпеки Цивільної авіації;
- завдання та функції та принципи забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- алгоритм виявлення та здійснення провадження за фактами вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень проти безпеки Цивільної авіації;
- загальний понятійний апарат повітряного, транспортного права, кримінального, кримінального процесуального права України, організації адміністративних та кримінальних правопорушень проти безпеки Цивільної авіації;
- правове регулювання організації запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації;
- .

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки. Уміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного авіаційного, адміністративного, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України;
- володіти загальними правовими засадами організації запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільній авіації
- здійснювати пошук та систематизацію норм законодавства України у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- тлумачити норми Транспортного, Повітряного, Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу України;

- застосовувати положення адміністративного, кримінального та кримінального процесуального законодавства, правил та алгоритмів кваліфікації протиправних діянь під час запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації;
- відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність правових діянь у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- доволіно використовувати засвоєні знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають під час використання чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- орієнтуватися у процесі зміни професійних завдань та ускладнення правової обстановки, знаходити шляхи розв'язку нетипових задач, що виникають під час убезпечення Цивільної авіації;
- переосмислювати наявні знання стосовно нових змін, що відбуваються в законодавстві України у сфері убезпечення Цивільної авіації;
- варіативно розв'язувати професійні завдання.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування. Теоретичні знання студента мають деякі прогалини, студент значний час розшукує відповідну правову норму, методику та тактику здійснення організаційних заходів та інших дій необхідних для вирішення практичної ситуації, хоча без нормативного підкріплення може розкрити шляхи вирішення проблеми. Студент демонструє невпевненість в знаннях теоретичного матеріалу.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, виконати всі КР, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Відповіді на питання отримані правильні, студент продемонстрував достатні знання теоретичного матеріалу курсу, але при вирішенні практичної ситуації, обравши правильний напрямок, не зміг раціонально використати відповідні правові норми та відповідні тактичні алгоритми використання дій, вміє аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності закону.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх. Відповіді на питання

отримані повні та правильні. Студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу та вміння аналізувати конкретні нормативно-правові акти та окремі норми чинного законодавства, застосувати їх до вирішення практичних ситуацій, які виникають під час запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

12.4. Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма «Правове регулювання безпеки цивільної авіації» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», другий рівень вищої освіти: денна форма. / Укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2020. 34 с.

2. Правове регулювання безпеки цивільної авіації: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», другий рівень вищої освіти: денна форма / укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2020. 425 с.

3. Плани практичних (семінарських) занять навчальної дисципліни «Правове регулювання безпеки цивільної авіації» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», другий рівень вищої освіти: денна

форма. / Укладачі: Шинкаренко І.Р. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2020. 58 с.

4. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правове регулювання безпеки цивільної авіації» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», другий рівень вищої освіти: денна форма. / Укладачі: І.Р. Шинкаренко, Філіпенко Н.Є. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2020. 42 с.

5. Електронний ресурс ХАІ 081-Право:
<https://education.khai.edu/program> /081-1-40

14. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова література

1. Повітряний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 48-49, ст.536)
2. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. № 16, ст.199.
3. Про транспорт : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994, N 51. ст.446. (зі змінами ВВР, 2019, № 46, ст.295 [№ 720-IX від 17.06.2020](#)})
4. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. (зі змінами від 01.10.1998 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text. (19:25, 28.08.2020)
5. Додаток 17 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію "Безпека. Захист міжнародної цивільної авіації від актів незаконного втручання"
6. Закон України Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 16, ст.199 (зі змінами [№ 440-IX від 14.01.2020](#), ВВР, 2020, № 28, ст.188)
7. Токийская конвенция от 14 сентября 1963 года о правонарушениях и некоторых других действиях, совершенных на борту воздушного судна. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/crimes_aboard.shtml
8. Гаагская конвенция 16 декабря 1970г. о борьбе с незаконным захватом воздушных судов.
9. Конвенция о борьбе с незаконными актами, направленными против безопасности гражданской авиации № 2087 от 23 сентября 1971 г. // Doc 8966. – ICAO, 1988.
10. Протокол о борьбе с незаконными актами насилия в аэропортах, обслуживающих международную гражданскую авиацию, дополняющий Конвенцию о борьбе с незаконными актами, направленными против безопасности гражданской авиации, принятую в Монреале 23 сентября 1971 года. Протокол ратифицирован Указом Президиума ВС УССР № 7247-XI от 14.03.89, ВВС, 1989, № 13, ст. 107 // Сборник международных договоров СССР. Выпуск XLV. М.: Международные отношения, 1991.
11. Международная Конвенция о борьбе с захватом заложников от 17 декабря 1979 года.
12. Декларация „О мерах по ликвидации международного терроризма”. Утверждена резолюцией 49/60 Генеральной Ассамблеи от 9 декабря 1994 года.
13. Декларация, дополняющая Декларацию „О мерах по ликвидации международного терроризма” 1994 года. Утверждена резолюцией 51/210 Генеральной Ассамблеи от 17 декабря 1996 года.

14. Международная конвенция „О борьбе с бомбовым терроризмом”. Принята резолюцией 52/164 Генеральной Ассамблеи от 16 декабря 1997 года.
15. Міжнародна конвенція щодо співробітництва у галузі безпеки аеронавігації "ЄВРОКОНТРОЛЬ". Вчинено в Брюсселі 13 грудня 1960 року (з наступними змінами і доповненнями) // Офіційний Вісник України. – 2004. – № 25. – Ст. 1685.
16. Соглашение о сотрудничестве по обеспечению защиты гражданской авиации от актов незаконного вмешательства. Совершено в городе Минске 26 мая 1995 г. // Дипломатический вестник . – Июль 1995. – № 7.
17. Меморандум о понимании между Правительством Союза Советских Социалистических Республик и Правительством Соединенных Штатов Америки о сотрудничестве в области безопасности гражданской авиации. Подписано в Москве 30 июля 1991 года // Международное публичное право. Сборник документов. Т. 1.- М.: БЕК, 1996. С. 118 - 121.
18. Решение об обеспечении безопасности полетов гражданских воздушных судов в зонах локальных военных конфликтов, подписанное в Москве, 24 сентября 1993 года // Информационный вестник Совета глав государств и Совета глав правительств СНГ "Содружество". – 1993. – № 4.
19. Угода „Про принципи формування спільного транспортного простору і взаємодії держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав в галузі транспортної політики”: ратифікована Законом України від 9 жовтня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 48. – Ст. 417.
20. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації України: Указ Президента України від 15 січня 1998 року № 17/98 // Урядовий кур'єр. – 1998. – № 13-14.
21. Положення про використання повітряного простору України: Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 401.
22. Про утворення Державного департаменту авіаційного транспорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2006 р. № 708 // Офіційний Вісник України. – 2006. – № 21. – Ст. 1559.
23. Про затвердження Положення про Державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2006 р. № 709 // Офіційний Вісник України. – 2006. – № 21. – Ст. 1560.
24. Про затвердження Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2006 р. № 789 // Офіційний Вісник України. – 2006. – № 23. – Ст. 1716.
25. Про затвердження Тимчасових правил контролю з метою забезпечення безпеки цивільної авіації: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1995 р. № 592 // Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів № 3815/1997.

26. Про затвердження плану заходів організаційного забезпечення виконання Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації: Розпорядження Кабінету Міністрів України. 2 червня 2004 р. № 360 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 23. – Ст. 1557. – С.61 -63. - План заходів організаційного забезпечення виконання Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації.

27. Інструкція про порядок забезпечення авіаційної безпеки під час виконання авіаційних перевезень і робіт з аеропортів інших держав, затверджена Наказом Міністерства транспорту України № 16 від 17.01.2002. // Офіційний Вісник України 2002. – № 16. – Ст. 877.

28. Правила польотів повітряних суден та обслуговування повітряного руху в класифікованому повітряному просторі України: Затверджені наказом Міністерства транспорту України від 16 квітня 2003 року № 293.

29. Положення Про систему управління безпекою польотів на авіаційному транспорті, затверджене Наказом Міністерства транспорту України від 19.08.2003 № 650 // Офіційний Вісник України 2003. № 37. Ст. 2006;

30. Безпека авіації. За ред. В. П. Бабака. Київ: Техніка, 2004. 584 с.

31. Авіаційна безпека: Зб. док. / Нац. авіац. ун-т, Європ. субрегіон. навч. центр ІКАО з авіац. безпеки; [Уклад.: Н.В.Бабак та ін.]. К., 2003. 234 с.

32. Філіппов А.В. Поняття „безпека авіації” та „авіаційна безпека” в українському законодавстві та юридичній науці // Бюлетень Міністерства юстиції України. – № 2. – 2006. – С. 102-109.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Актуальные вопросы международного воздушного права / Под ред. д-ра юридических наук, проф. А.С. Пирадова. – М.: Международные отношения, 1973. – 200 с.

2. Афанасьев В.Г. Международные отношения в области гражданской авиации. М., 1983.

3. Безпека цивільної авіації та відповідальність у міжнародному повітряному праві https://pidruchniki.com/1421092346743/pravo/bezpeka_tsivilnoyi_aviatsiyi_vidpovidalnist_mizhnarodnomu_povitryanomu_pravi 04.12.19-8:14

4. Рижий В.І. Міжнародне повітряне право: збірка наукових публікацій. К., 2004.

5. Тихонов В.М. Основные направления и характер деятельности международной организации гражданской авиации ИКАО. – М.: РИО МИИГА, 1985. – 100 с.

6. Тимчишин Т.М. Адміністративно-правові засоби забезпечення транспортної безпеки Національною поліцією. *«Молодий вчений»*. № 2 (66). лютий, 2019 р. 2019. С. 596-600.

7. Токарев В.І., Касперович Г.Й., Карпенко М.В. Безпека польотів: навч. посібник. К. : Національний авіаційний ун-т., 2004. 175с.
8. Філіппов А.В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь: Нац. ун-т держ. податк. служби України, 2010. 17 с.
9. Шинкаренко І.Р., Спіціна Г.О. Безпека об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту: теоретичні аспекти. *Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх.* 2020. №2. С. 253-262. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава), «Перелік Б МОН України» DOI: DOI: 10.31733/2078-3566-2020-2-253-262
10. Шинкаренко І. Р., Спіціна Г. О. Актуальні проблеми убезпечення об'єктів авіаційного транспорту в умовах сьогодення. *Актуальні проблеми забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід : матер. II міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 25.10.2019). Дніпро : ДДУВС, 2019
11. Шинкаренко І.Р., Спіціна Г.О. Напрями формування наукового підґрунтя безпеки об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 13 бер. 2020 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. С. 100-102,
12. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Профайлінг як метод убезпечення об'єктів авіаційної інфраструктури. *Актуальні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : матеріали наук.-практ. семінару* (Дніпро, 29 травня 2020 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 248 с., С. 20-24.
13. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Заходи убезпечення об'єктів авіаційної інфраструктури. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції» (м. Кропивницький, 27 - 28 травня 2020 року Льотна академія Національного авіаційного університету). Кропивницький: 2020. С. 56-60
14. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Методи отримання інформації щодо здійснення кримінального аналізу для виявлення загроз безпеки об'єктам інфраструктури авіаційного транспорту. Матеріали Круглого столу присвяченого «Дню науки» «Актуальні проблеми оперативно-розшукової діяльності » (м. Дніпро, 22 травня 2020 років) *Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ.* 2020. С. 100-102.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Правовий портал «Ліга: Закон» - законодавство України: <http://search.ligazakon.ua/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua>

3. Наукова бібліотека НУВГП: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
4. Репозитарій Національного авіаційного університету:
<http://er.nau.edu.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень:
<https://register.dominus.kiev.ua/>